

Sog'liqni saqlash
vazirligi

Oliy va o'rta maxsus
ta'lif vazirligi

Innovatsion rivojlanish
vazirligi

Andijon davlat
tibbiyot instituti

PROFILAKTIK TIBBIYOTDA YUQORI INNOVATSION TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH

MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA
ILMIY-AMALIY ANJUMANI

MATERIALLARI

ANDIJON
10-11-IYUN
2022-YIL

In the course of the work, the clinical and dynamic study of patients was supplemented by a clinical and psychological study of important aspects of their mental state. The analysis of the obtained results allows us to conclude that the clinical symptoms present in patients are closely associated with profound disorders of the cognitive regulation of affects and needs. Moreover, for various clinical subtypes of OCD, there are specific variants of such disorders and their combinations.

Conclusion. With family dysfunctionality, sexual maladjustment, mainly two ways of conflict resolution were observed - competition and avoidance, with socio-psychological maladjustment, competition and adaptation, but also in a significant part of the spouses, such ways of conflict resolution as avoidance and compromise were observed.

Thus, the violation of the functionality of the family, the level of family adaptation, due to the presence of pathoharacterological features of women with OCD, the discrepancy of psychosexual types revealed during a comprehensive examination.

COVID-19 PANDEMIYASI SHAROITIDA TUBERKULYOZ KASALLIGINI ANIQLASH.

Muxamedov K.S, Ongarbayev D.O. Mamatov L.B¹.

Eshonov S.Z.²,

TTA ftiziatriya va pulmonologiya kafedrasi¹.

Respublika 1-son maxsus Zangiota shifoxonasi².

Kirish: Jahon sog'lijni saqlash tashkilotining (JSST) 2021 yilgi tuberkulez kasalligi bo'yicha global hisobotiga ko'ra, COVID-19 pandemiyasi butun dunyo bo'ylab kasallikka qarshi kurashda erishilgan yutuqlarni jiddiy ravishda buzdi, tuberkulez kasalligidan o'lim darajasi o'n yildan ortiq vaqt ichida birinchi marta oshdi. (JSST malimoti, 2021.). Bu birinchi navbatda, tuberkulezga qarshi xizmatlarga nisbatan mavjud resurslarning qisqarishi bilan bog'liq. JSST ma'lumotiga ko'ra pandemiya davrida ko'pgina mamlakatlarda inson, moliyaviy va boshqa resurslar tuberkulez kasalligini davolashdan Covid-19 kasaligiga o'tdi va bu TB ga qarshi muhim xizmatlardan foydalanish imkoniyatini chekladi.

Tadqiqot maqsadi: Kasallik tarixini retrospektiv tahlili, zamonaviy sharoitda o'pka tuberkulyozi bilan kasallangan bemorlarda Covid-19 bilan kasallikni uchrash darajasini (chastotasini) o'rganish.

Tadqiqot usuli: Sog'lijni saqlash vazirining 2019 yil 11 dekabrdagi 299 – sonli buyrug'ida keltirilgan idoraviy statistika hisoboti 8- shakilda keltirilgan. 2018-2020 yillardagi Toshkent shahrida tumanlararo ftiziatriya dispanserida tuberkulez kasalligi bilan ro'yxatga olingan bemorlarning natijalaridan olindi. Bemorlar bolalar ($14 \leq$), o'smirlar ($15-17 \leq$), kattalar 18 yoshdan yuqori.

Tadqiqot natijalar: 2018-2021 yillar davomida MTKK qaroriga asosan 705 ta tuberkulyoz kasalligi bilan hisobga olingan kasallarning birinchi marta aniqlangani 431 (61,13%) qayta kasallanish ko'rsatkichi 274 (38,87%). Bemor bolalarda 88 (12,48%), o'smirlar 15 (2,13%), kattalar 18 yoshdan yuqori 602 (85,39%). Aniqlangan kasallarning ambulator davolanganlar soni 140 (19,86%) tashkil etgan bo'lsa 565 (80,14%) stasionar sharoitda davolangan. Global muamolarning biri hisoblangan doriga turg'unlik holati 2018 yilda 7,8% tashkil etgan bu ko'rsatkichi 2020 yilda 3,9 % tashkil etgan. O'pka parenxemasidagi tuberkulez 82,73%, o'pkadan tashqari a'zolar tuberkulezi 17,27% tashkil etadi. 2018 yilda umumiy kasallanish ko'rsatkichi 243 (34,43%), 2019 yilda umumiy kasallanish ko'rsatkichi 234 (33,19%). 2020 yilda umumiy kasallanish ko'rsatkichi 228 (32,34%).

Xulosa: Kasallanish ko'rsarkichi oshganiga bogliq kasalmandlik ko'rsatkichi ham ortgani ma'lum bo'ldi. JSST ko'rsatgan ko'rsatkichdagi Covid-19 davridagi tuberkulyoz bilan kasalmandlik ko'rsatkichi kamayganlini, kasallikning kamayganligini ko'rsatmasdan uning diagnostika qilishda muamolarni (lokdaun) ko'rsatadi.

ПРИМЕНЕНИЕ ВЫСОКИХ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОФИЛАКТИЧЕСКОЙ МЕДИЦИНЕ

diastolik disfunktsiyasi bilan bog'liq. Yuqori darajadagi HRB, proteinuriya mavjudligi va GFR va xolesterinning past qiymatlari bilan anemiya mavjudligiga bevosita bog'liqlik mavjud.

Kardiyorenik anemik sindrom sistolik CHF bo'lgan bemorlarning 20,7% da aniqlandi, ular uchun past gemoglobin va GFR qiymatlari yuqori NT-proBNP va yallig'lanish belgilari (HRC, il-1 va FNO-a) bilan buyrak patologiyasi bo'lмаган bemorlarga nisbatan.

Kardiyorenal anemik sindromi vena temir dori (saxarat va karboksimaltoz temir) bilan bemorlarning mutlaq temir tanqisligi tuzatish FK CHF, hayot sifatini yaxshilash va yurish bilan olti daqiqa sinov natijalariga ko'ra yuk bag'rikenglik oshirish sezilarli kamayishiga olib keladi. Barcha bemorlar Hb, Ht, eritrotsitlar darajasini normallashtirdi va HRC qiymatlari kamaydi ($p<0.001$). Bemorlarning ushbu guruhida intravenöz temir preparatlarini qo'llash xavfsiz va yaxshi muhosaba qilinadi.

Sistolik CHF statin, ivabradin va inotrop preparatlarning (dopamin, levosimendant, ularitid) asosiy terapiyasiga kirish gemoglobin darajasiga ta'sir qilmaydi va buyraklarning funktsional holatini yomonlashirmaydi.

Xulosa. Temir moddasi 46,1% CHF holatlarida uchraydi va gemoglobin darajasida va temir almashinuvi, sarum temir, ferritin, transferrin va temir transferrinning to'yinganligi kabi osonlik bilan tashxislanadi.

Anemiya va temir tanqisligi uchun temir preparatlari bilan davolash CHF uchun klinik va laboratoriya ko'rsatkichlarining yaxshilanishiga olib keladi, shu jumladan buyrak etishmovchiligi bo'lgan bemorlarda. Ushbu toifadagi bemorlarda temir preparatlarini tayinlash xavfsiz va yaxshi samaraga erishiladi.

TUBERKULYOZ PLEVRITEGA GUMON QILINGAN BEMORLAR TASHXISOTI, TASHXISLASH USULLARI VA DAVOLASH NATIJALARI.

Parpieva N.N.¹, Abdugapparov F.B.¹, Xodjaeva M.I.², Muxamedov K.S. ², Mamatov L.B. ², Ongarbayev D.O. ², Xakimov A.A. ²

¹ - Respublika Ixtisoslashtirilgan Ftiziatriya va Pulmonologiya Ilmiy-Amaliy Tibbiyat Markazi

² – Toshkent Tibbiyat Akademiyasi

Dolzarbli. Tuberkulez (TB) plevriti (TP) o'pkadan tashqari a'zolar tuberkulez kasalligining (O'TAT) ikkinchi eng keng tarqalgan ko'rinishi bo'lib, butun dunyo bo'ylab diagnostikasi asosiy muammo bo'lib qolmoqda.

Maqsad. TP diagnostika muolajalarining chastotasi hamda qo'llaniladigan diagnostika usullarining tuberkulez kasalligi bilan bog'liqligi va davolash natijalarini baholash.

Material va metodlar. Bu 2017 yildan 2018 yilgacha Toshkent shahridagi Respublika Ixtisoslashtirilgan Ftiziatriya va Pulmonologiya Ilmiy-Amaliy Tibbiyat Markazi shifoxonasiga tuberkulez plevritiga shubha qilinib yotqizilgan bemorlarning kasallik tarixlaridan olingan ikkilamchi ma'lumotlardan foydalangan holda o'tkazilgan kogort tadqiqot bo`lib, bunda jami 187 ta bemorning kasallik tarixi o`rganib chiqildi.

Natijalar. TPga shubha qilingan jami 187 bemor tekshirildi va 149 bemorda TP tashxisi tasdiqlandi (boshqa tashxislar orasida onkologik jarayon n=8, pnevmoniya n=17 va 13 ta holatda etiologiya aniqlanmagan). Tuberkulez kasalligi bakteriologik jihatdan 22 (14,8%) bemorda, 64 (43,0%) bemorda sitologik, 16 tada (10,7%) gistologik tekshirishda tasdiqlangan. Gepatit davolash muvaffaqiyatsizligi xavfi bilan sezilarli darajada bog'liq bo'lgan yagona yondosh kasallik bo`ldi (RR 4,8; 95% CI 1,44-15,98, P qiymati 0,011). Yakuniy ko'p o'zgaruvchan regressiya tahlili shuni ko'rsatdiki, dori-darmonlarga chidamli tuberkulez kasalligi tuberkulezga qarshi davolanishning muvaffaqiyatsizligi xavfining ortishi bilan mustaqil ravishda bog'liq (RR 3,83; 95% CI: 1,05-14,02, P qiymati 0,04).

PROFILAKTIK TIBBIYOTDA YUQORI INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH

Xulosa. TP ning diagnostika aniqligini maksimal darajada oshirish va noto'g'ri tashxis qo'yish ehtimolini minimallashtirish uchun keng qamrovli yondashuvlar talab qilinadi. Tuberkulezga qarshi davolashni muvaffaqiyatli yakunlash uchun yondosh kasalliklari bor bemorlar va dori-darmonlarga chidamli TB li bemorlar diqqat bilan kuzatilishi kerak.

KARDIOGEN SHOK BILAN ASORLANGAN O'TKIR KORONAR SINDROMNING SALBIY OQIBATLARI XAVFINI BOSHQARISHGA INNOVATSION YONDORLASH

*Primqulova G.N.
Ichki kasalliklari propedevtikasi kafedrasи
Andijon davlat tibbiyot instituti*

Kirish. Bir qator xorijiy mamlakatlarning sog'liqni saqlash tizimlarida AKS bilan og'rigan bemorlarni boshqarish va erta reperfuzion strategiyani ta'minlash bo'yicha zamonaviy tavsiyalarning joriy etilishi CS bilan kasallanishning 3-8% gacha kamayishi bilan belgilandi. Biroq, KABGda kasalxonada o'lim darjasasi barcha yosh guruhlarida yuqoriligidcha qolmoqda: 50-90%.

ACSDa o'lim darajasining ixtisoslashtirilgan yuqori texnologiyali yordam mavjudligiga bog'liqligi dolzarb ilmiy va amaliy vazifani belgilaydi: koronar reperfuzion va murakkab shakllar uchun intensiv terapiya yordamida bemorni samarali tashxislash va davolashga fanlararo yondashuvni shakllantirish. ACS.

Tadqiqot maqsadi. Tadqiqotning maqsadi ixtisoslashtirilgan tibbiyot markazida kardiogen shok bilan asoratlangan o'tkir koronar sindromning noqulay natijasini rivojlanish xavfini boshqarishning innovatsion yondashuvlarini ishlab chiqishdan iborat.

Materiallar va tadqiqot usullari. Kuzatuv hajmi 2018 yildan 2022 yilgacha bo'lgan davrda RCEMPAFga ketma-ket yotqizilgan ACS bilan kasallangan 192 bemorni tashkil etdi. ACS bilan og'rigan bemorlarning umumiy sonidan MI 33,9% ni tashkil etdi (n=6537).

Tadqiqot natijalari. 2020 yildan 2021 yilgacha bo'lgan davrda yuqori xavfli ACS bilan og'rigan bemorlarda kardiogen shok bilan kasallanish darjasasi 7,5% ni tashkil etdi (2018 yildagi 4,4% dan 2020 yilda 10,4% gacha); kasalxonada o'lim - 88% (2020 yildagi 98,8% dan 2021 yilda 80% gacha). Kardiogen shok bilan og'rigan bemorlarni davolashning konservativ strategiyasi 100% kasalxonada o'lim bilan bog'liq.

O'tkir koronar sindromda kardiogen shokni rivojlanish xavfi bilan quydagilar bog'liq: bemorning yoshi 60 yoshdan oshgan, ayol jinsi, qandli diabet, anemiya, giperglykemiya va kasalxonaga yotqizilganida plazma kreatinin kontsentratsiyasining oshishi, shuningdek. bemor kech tibbiy yordam so'rab murojaat qilganligi sababli.

Kardiogen shokning noqulay oqibati uchun xavf omillari: keksa yosh, koronar lezyon darjasasi va perkutan koronar aralashuvda samarali reperfuziyaning yo'qligi - TIMI 3 qon oqimiga erishish.Kardiogen shokda trombolitik terapiyaning reperfuzion yondashuv sifatidagi imkoniyatlari. cheklangan. Trombolitik terapiya kardiogen shok bilan og'rigan bemorlarning o'rtacha 12,1% (8,9% - 14,6%) da qo'llanilgan, bu turdag'i davolash bilan o'lim darjasasi o'rtacha 91,8% (83,3% - 100%).

Kardiogen shok bilan asoratlangan o'tkir koronar sindromli bemorlarda noxush oqibatlarning rivojlanish xavfini boshqarishning innovatsion yondashuvlari "shokga qarshi guruh" diagnostikasi va davolashga fanlararo yondashuvni amalga oshirish uchun sharoit yaratishni o'z ichiga oladi (kardiolog ishtiroki, funktsional diagnostika doktori, rentgen endovaskulyar jarroh) zamonaviy klinik usullarni qo'llashning uzluksizligi va murakkabligini ta'minlash uchun tasdiqlangan harakatlar algoritmiga asoslangan.

2018-2019 yillarga nisbatan 2019-2021 yillarda kardiologik shifoxonada kardiogen shok bilan asoratlangan o'tkir koronar sindromning noxush oqibati xavfini boshqarishning innovatsion yondashuvlarini joriy etish 2018-2019 yillarga nisbatan intrakoronar intervensiya

PROFILAKTIK TIBBIYOTDA YUQORI INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH

The standard therapeutic approach for this disease is immunochemotherapy according to the R-CHOP scheme, the use of which has significantly improved the indicators of 5-year overall survival. Despite this, in a significant part of patients, the results of treatment remain unsatisfactory. According to various authors, 30-50% of patients have no chance of long-term remission: the disease remains refractory to treatment or recurs early.

The purpose of the study. To evaluate the prognostic value of STAT3 protein expression in patients with diffuse B-large cell lymphoma.

Materials and methods. The retrospective study included 50 patients (28 men and 22 women) with a newly diagnosed DVCCL who were treated at the ASMI clinic from 2021 to 2022. All patients received standard first-line therapy according to the R-CHOP scheme. The median age was 59 years (from 31 to 83 years).

The results of the study. Immunohistochemical studies were performed on biopsy samples of tumor tissue and lymph nodes using an antibody to STAT3 (pSTAT3-Tyr705) according to a generally accepted method. Based on the analysis of literature data and the results of their own research, all patients were divided into two groups depending on the number of STAT3 positive tumor cells, their threshold level was 66%. The first group included 34 subjects (68%) with protein overexpression (66% and higher), the second group included 16 (32%) with a low degree of marker expression (less than 66% of cells). Overall and non-progressive survival was calculated using the Kaplan-Meyer method with graphical construction of survival curves. Comparative analysis of the indicators was carried out using a logarithmic rank criterion (log-rang test).

In the group with STAT3 overexpression, the 3-year overall survival of patients was significantly lower than in the group with low expression of this marker (53%, n = 18, median follow-up = 30 months vs. 94%, n = 15, median not reached, p = 0.004). A similar pattern was found when assessing progression-free survival — 38% (n = 13) in cases with high expression of the STAT3 marker, 50% (n = 8) - with low, p = 0.047. Median progression-free survival in the first group corresponded to 8 months, in the second—26 months., that is, it was three times lower.

Conclusion. Overexpression of the STAT3 protein is associated with an unfavorable course of the disease in patients with DVCCL who received first-line therapy according to the R-CHOP scheme. The level of STAT3 expression can be used as an additional criterion to predict the response to standard therapy for this pathology.

DEVELOPMENT OF A QUESTIONNAIRE FOR MEDICAL SERVICE PROVIDERS TO TUBERCULOSIS PATIENTS

Uteshev M.S.¹, Parpieva N.N.¹, Alekseeva V.S.², Karamyan M.²

¹Republican Specialized Scientific and Practical Medical Center for Phthisiology and Pulmonology, Tashkent, Uzbekistan

²National University of Uzbekistan, Tashkent, Uzbekistan

Relevance of the problem: The concept of the quality of medical services in phthisiology occupies a key place at any level of medical care, and the issue of the quality of medical care for patients with tuberculosis is one of the main issues in organizing the activities of medical institutions. To solve the problem of improving the quality of medical care, various ways are proposed, certain mechanisms have been developed, among which is the system of accreditation of medical organizations, in which a special place is occupied by the development of appropriate methods for ensuring the quality of medical care, assessing compliance with the standards of the entire process of the medical organization and forecasting for a certain period maintaining this high quality of activity. Only because of the evaluation of the medical service, it is possible to confirm the achievement of positive results in the referral, which ensures the planned quality of medical care.

Purpose of the study: to study the spectrum of significance of the medical and social needs and needs of patients with tuberculosis, to develop measures to improve the level of medical services.

Material and research methods. When compiling the list of questions, the necessary requirements for the questionnaire were previously formulated:

- brevity.
- simplicity and unambiguity of questions.
- the possibility of self-filling by the respondent.
- Reliability of data obtained – maximum use of existing validated questionnaires and assessment scales.

Next, the available literature was analyzed using the E-library and PubMed databases to study the questionnaires previously used in patients with tuberculosis. Separately, validated questionnaires were studied to assess adherence to therapy. At the stage of preparing the questionnaires, a preliminary expanded list of questions was compiled, which was discussed with the management, the research team (sociologists). Based on the results of the discussion, the most important issues were highlighted, the wording was clarified. A version of the questionnaire has been prepared for practical testing in the polyclinic and TB service.

A questionnaire of 20 questions was developed. The questionnaire makes it possible to assess the following aspects: the presence of stigma and discrimination of the health care provider in relation to tuberculosis, to assess the development of the TB service and PHC in the country, to assess the knowledge of medical personnel about tuberculosis.

Research results. During the study, it is necessary to assess the quality of communication skills of health workers in the TB service and the general medical network. It should be taken into account that treating patients as partners, providing them with psychological support and using a more personalized approach to TB education will help build patient confidence in health care workers and will help to significantly reduce treatment dropout rates.

Conclusion: The developed questionnaire allows, from the position of a researcher, to evaluate the mutual work of PHC and the TB service, the assessment of stigma and discrimination among medical workers, and the quality of specialized medical care.

O'SMIRLIK YOSHIDA ARTERIAL GIPERTENSIYADA YURAK URISH TEZLIGINI AVTONOM TARTIBGA SOLISHNING XUSUSIYATLARI

*Valiyeva Z.S.
Andijon davlat tibbiyot institute*

Dolzarblik. Ikkinchisi haqida gapirganda, shuni ta'kidlash kerakki, normal qon bosimi bo'lgan odamlarda HRV bo'yicha tadqiqotlarda biz yuqori normal BP bo'lgan shaxslarni tanlash uchun maxsus ko'satkichlarni va shunga mos ravishda ushbu toifadagi sub'ektlarda HRV bo'yicha ma'lumotlarni topmadik.

Tadqiqot maqsadi: yoshlarda gipertenziya shakllanishining dastlabki bosqichlarida yurak urish tezligini vegetativ tartibga solish xususiyatlarini qiyosiy o'rganish.

Materiallar va uslublar. Ambulator sharoitda 102 nafar erkak ko'rildan o'tkazildi, ular 3 guruhga bo'lingan. 1-guruh (nazorat) optimal qon bosimi ($<120/80$ mm Hg) va normal qon bosimi (120-129/80-84 mm Hg) bo'lgan 32 kishi (o'rtacha yoshi $24,5 \pm 3,6$ yil) st). 2-guruhga (34 kishi, o'rtacha yoshi $27,1 \pm 3,0$ yil) yuqori normal qon bosimi ($<130-139/85-89$ mm Hg) bo'lgan odamlar kiradi. 3-guruh 1-darajali AH (BP $>140-159 / 90-99$ mmHg) bo'lgan 36 kishidan (o'rtacha yoshi $28,4 \pm 2,4$ yosh) tuzilgan bo'lib, sub'ektni u yoki bu guruhga kiritish BP o'lchov idorasi natijalariga asoslangan. va oldingi tibbiy yozuvlarni tekshirish.

Tadqiqot natijalari. Bizning natijalarimiz ma'lumotlarni tasdiqlaydi, unga ko'ra AH rivojlanishi HRVning pasayishi bilan birga keladi (shu bilan birga, qon bosimi ortishi bilan

Материалы и методы: были изучены и обработаны истории болезни 37 больных зоофильной трихофитией в возрасте от 6 до 24 лет. У всех больных диагноз был подтвержден бактериоскопическим обнаружением мицелия грибка в материале с очага поражения. Все больные получали общее лечение «Гризофульвином» в курсовой дозе соответственно весу и возрасту. Для наружного лечения у всех больных был использован крем «Экзодерил» фирмы «Lek», который наносился на очаг поражения и соседние участки один раз в день, предварительно тщательно очистив место нанесения.

Полученные результаты: У всех больных регресс кожного процесса наступил на 3-4 дня раньше, чем у больных, лечившихся другими фунгицидными препаратами для наружного применения (дермазол, микосептин, микозолон, тридерм).

Заключение: Таким образом, «Экзодерил» является высокоэффективным препаратом при наружной терапии зоофильной трихофитии.

КОРАНАВИРУС ИНФЕКЦИЯСИ ВА ВИРУСЛИ ЗОТИЛЖАМ ҚУШИЛИБ КЕЛИШИ.

Парниева Н.Н., Мухамедов К.С., Онгарбайев Д.О., Шаниязов А.Ж¹, Эшонов С.З²,
Ташкентский Тиббиёт Академияси¹.

Республика 1-сон маҳсус Зангиота шифохонаси булими мудири².

Долзарблиги: Охириг йилларда вирусли касалликлар (Covid-19) тарқалиши юқори даражага кўтарилиди. Катталиги 80-220 нм га teng келадиган РНК- сақловчи вирус чақиравчи касалликнинг ўпка формаси (Sars-CoV) ўпка паренхимаси заарланиши билан кечади. Бу вируслар оиласи турли хил хайвон турларида ҳам қатор касалликлар келтириб чиқарди. 2012 йил охирида биринчи марта Яқин Шарқ мамлакатларидан бирида илгари одамларда касаллик келтириб чиқармаган янги коранавирус штамми аниқланди. ЖССТнинг 09.03.2021 йилда берган маълумотида 2,7 миллиондан ортиқ янги COVID-19 касаллиги қайд етилди, бу аввалги ҳафтага нисбатан 2 фоизга кўпдир. Жаҳон миқёсидаги касалликнинг ўсишига Шарқий Ўрта ер денгизи (10%), Африка минтақаси (10%) ва Европада (4%) касалмандлик кўрсаткичининг ошиши таъсир қилди, кичик пасайишлар еса Америка қитъаларида (-2%), Жануби-Шарқий Осиёда (-2%) ва Тинч океанининг ғарбий минтақаларида (-6%) кузатилди.

Максад: Covid-19 билан касалланган беморларда нафас йўллари касалликлари юзага келишини аниқлаш.

Тадқикот услуби: Республика 1-сон маҳсус Зангиота шифохонасида 2020 йилдаги 240 та Covid-19 билан касалланган беморларнинг статистик ва касаллик тарихи, сураб-суруштуруви асосида маълумотлар ўрганилиб чиқилди.

Натижалари: Олинган касалларни жиниси бўйича ажратадиган булсак 93 таси эркак, 147 та аёл. Касалларни 3 грухга ажратилиб ўрганилди: 1-грух: ПЦР усулида тасдиқланган **Covid-19, U07.1**, 2-грух: ПЦР усулида ва МСКТ тасдиқланган **Covid-19 + Вирусли Зотилжам, U07.1**, 3-грух: ПЦР усулида Covid-19 тасдиқланмаган, аммо МСКТ да **Вирусли Зотилжам** тасдиқланган **U07.2**. 1-гурухда (**U07.1**) 10 та бемор аниқланган, 2-гурухда (**U07.1+ зотилжам**) 154 та бемор аниқланган булса, 3-гурухда (**U07.2 + зотилжам**) 76 та касал аниқланган. 164 та беморда Covid-19 лабораторияда ПЦР усулида аниқланган булса, 76 та беморда Covid-19 ПЦР усулида тасдиқланмаган, ўпканинг заарланиши 230 та беморда аниқланди.

Хуносалар: Изланишлар натижасида, касалланиш, куриб турганимиздек умумий курсаткичидан 1-грухдаги беморлар 4,2%, 2-грухдаги беморлар 64,2%, 3-грухдаги беморлар 31,6%ни ташкил этди. 68,3 % беморларда коранавирус инфекцияси аниқланган булса, 95,8% беморларда вирусли зотилжам аниқланган. SARS-CoV билан касалланган купчилик беморларда нафас олиш йўллари касаллиги пайдо бўлган ва

иккиламчи асоратлар, шу жумладан, ўткир респиратор дистресс синдроми ва тарқалган қон томирлараро коагуляция пайдо бўлган.

ОСОБЕННОСТИ ЭЭГ РАЗЛИЧНЫХ ТИПОВ ФОКАЛЬНОЙ ЭПИЛЕПСИИ У ВЗРОСЛЫХ ПАЦИЕНТОВ

*Пирматов Ш.Ш.,Рахматуллаева Н.И.,Холматов Р.И.
Андижанский государственный медицинский институт*

Актуальность. На амбулаторном приеме редко можно встретить у лиц старше 18 лет самоограничивающиеся эпилептические припадки, характерные для синдромов детского возраста или разрушительных младенческих эпилептических энцефалопатий. Приводим основные данные по эпилептическим синдромам, чаще всего встречающимся во взрослой практике.

Цель исследования. С помощью электроэнцефалографических (ЭЭГ) исследований определить особенности биоэлектрической активности головного мозга при эпилепсии у лиц пожилого и старческого возраста.

Материалы и методы исследования. В течение 5 лет, с 2020 по 2021 гг. проводилось проспективное исследование клинико-нейрофизиологических особенностей эпилепсии и возможностей ее лечения у 89 пациентов в возрасте 63-96 лет ($m=75,5\pm6,87$ лет).

Результаты и их обсуждение. При исследовании ЭЭГ пациентов обеих выделенных групп выявлены некоторые общие черты, которые отличают биоэлектрическую активность головного мозга пациентов больных эпилепсией пожилого и старческого возраста от таковой у лиц аналогичного возраста, но не страдающих эпилептическими припадками.

На фоне дезорганизации фоновой биоэлектрической активности у 50 (56,2%) пациентов основной группы также наблюдалась гиперсинхронизация основных корковых ритмов; в группе контроля подобного рода наблюдений оказалось всего 2 (6,7%); $P<0,001$. Среди пациентов основной группы повышение индекса бета-активности более 40% выявлено в 7 (7,9%) наблюдениях, в контрольной группе - в 18 (60%); $P<0,001$. Это, с одной стороны, подтверждает известное положение о том, что для пожилых людей в популяции характерно увеличение индекса бета-активности, с другой, свидетельствует об определенной редкости данного феномена среди больных эпилепсией пожилого и старческого возраста. Это согласуется с тем, что, несмотря на увеличение индекса бета-активности у представителей контрольной группы, вспышки высокоамплитудных бета-волн, являющиеся условно-эпилептиформным феноменом, чаще наблюдались среди больных эпилепсией – у 15 (16,9%), тогда как в контрольной группе – только у 3 (6%) больных.

Среди больных эпилепсией усредненные показатели индекса медленноволновой активности достигали $39,5\pm6,5\%$, в контрольной группе – $29,9\pm3,1\%$ ($P<0,001$). Это в принципе соответствует представлениям о том, что к естественным инволютивным особенностям ЭЭГ относятся также увеличение после 60 лет индекса медленноволновой активности. Также достоверно чаще среди больных эпилепсией наблюдались ЭЭГ с феноменом периодического регионального замедления основного ритма и фокальной эпилептиформной активности.

В группе больных эпилепсией в 24 (27%) наблюдениях отмечено замедление основной активности I степени (7 Гц и ниже), в контрольной группе – только в 4 (13,3%) случаях. Замедление основной активности II степени (6 Гц и ниже) также значительно чаще ($P=0,009$) отмечено среди лиц, страдавших эпилепсией (табл. 1). Это согласуется с тем, что замедление основной активности по сравнению с возрастной нормой всегда является признаком серьезной патологии головного мозга. Конечно, у

In 83 (59.2%) painful menstruation was with menarche, that is, at the first menstruation, in 38 (27.1%) girls, the severity of dysmenorrhea increased over time, i.e. dysmenorrhea was decompensated, and in 7 (5%) girls, the pain did not disappear even with the use of analgesics. The first child in the family was 9 (10.8%), the second - 24 (28.9%), the third - 29 (34.9%), the fourth - 12 (14.5%) and the fifth - 9 (10.8%). Nevertheless, the formation of dysmenorrhea in girls was influenced by the number of maternal births: in 5.55% of cases, this pathology occurred in children born as a result of the third and fourth births. Thus, among the patients with juvenile dysmenorrhea, almost 62.3% of the girls were from large families.

Conclusion. Thus, DST plays a certain role in the pathogenesis of primary dysmenorrhea, and underestimation of the state of connective tissue leads to an increase in the frequency of relapses of the disease with impaired reproductive function.

**ZAMONAVIY SHAROITLARDA OROL BO'YI MINTAQASIDA MAKTABGACHA
TA'LIM MUASSASASI BOLALARINING VITAMINLAR BILAN
TA'MINLANGANLIK DARAJASINI BAHOLASH**

*Xakimov A.A., Mamatov L.B., Ongarbayev D.O.¹
Shaniyazov A.J.²*

Kirish: Vitaminlarning yetishmasligi bolaning o'sishi va rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatadigan omil bo'lib xizmat qiladi; tananing o'ziga xos bo'limgan qarshiligining, adaptiv potentsialining pasayishiga olib keladi; ovqat hazm qilish tizimining rivojlanishi uchun xavf omili bo'lib xizmat qiladi. Vitaminlar yetishmasligi bilan bog'liq kasalliklar, har qanday kasallikning kechishini og'irlashtiradi va davolashni qiyinlashtiradi.

Tananing vitaminlar bilan ta'minlanishini baholash uchun turli usullar qo'llaniladi. Oziq-ovqat va ozuqa moddalarini turli usullarda iste'mol qilish ma'lum bir vitaminning so'rilib darajasini (ya'ni bioavailability) va bolalar tomonidan haqiqatda iste'mol qilinadigan taomning bir qismining hajmini hisobga olmaydi. Holbuki, turli mahsulotlardan B vitaminlarni assimilyatsiya qilish sezilarli darajada farq qilishi.

Shu munosabat bilan aholining vitaminlar bilan real ta'minlanishini tavsiflash zarurati tug'iladi, bu esa oziq-ovqatga bog'liq kasalliklarning oldini olish uchun mikronutrient etishmasligini tuzatish bo'yicha keyingi chora-tadbirlarni belgilash imkonini beradi.

Ta'kidlash joizki, Orol bo'yidagi maktabgacha ta'lismuassasalari tarbiyalanuvchilarini vitaminlar bilan ta'minlash holatini o'rganish gigiena sohasidagi asosiy yo'naliшlardan biridir.

Tadqiqot maqsadi: Orol bo'yimintaqasida maktabgacha ta'lismuassasalari bolalarini vitaminlar bilan ta'minlash holatini tahlil qilish.

Tadqiqot usuli: Orol bo'yimintaqasida Davlat tasarrufidagi 10-sonli maktabgacha ta'lismuassasasidagi 50 ta tarbiyalanuvchilarda o'rganildi. Ishni bajarishda gigienik, va statistik tadqiqot usullari qo'llanildi.

Tadqiqot natijalari: Orol bo'yimintaqasida Davlat tasarrufidagi 10-sonli maktabgacha ta'lismuassasasida 50 ta tarbiyalanuvchi bo'lib, 2 guruhga ajratildi. 1-guruh 3-5 yoshlardagi bolalar 25 tani tashkil etdi, 2-guruhda 5-7 yoshlardagi bolalar 25 tani tashkil etdi.

Xulosa: 1-guruhdagi bolalarning 12% da ko'rish o'tkirligini pasayishi, teri turgorligining pasayishi, qabziyat, karies kuzatildi. Raxid kasalligi belgilari kuzatilmadi. 2-guruhdagi bolalarning 9% da yuqoridagi simptomlar bilan birga psiko-emotsional o'zgarishlar, jismoniy rivojlanishdan ortda qolish kuzatildi. Gipovitaminozni oldini olish va bartaraf etish maqsadida maktabgacha ta'lismuassasiga ovqat ratsioniga vitaminlarga boy bo'lgan mevalar, sabzavotlar qo'shish tavsiya etildi. Gipovitaminoz aniqlangan bolalar ota-onalar bilan suhbat o'tkazilib, bolalarni laborator tekshiruvlardan o'tkazish tavsiya etildi.

**ПРИМЕНЕНИЕ ВЫСОКИХ ИННОВАЦИОННЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОФИЛАКТИЧЕСКОЙ МЕДИЦИНЕ**

FAMILY FUNCTIONALITY IN OBSESSIVE-COMPULSIVE AND SOMATOFORM DISORDERS OCCURRING IN YOUNG WOMEN WHO HAVE BEEN MARRIED FOR MORE THAN 10 YEARS	93
<i>Muminov R.K., Agranovsky M.L., Azimova G.A., Makhmudova H.H.</i>	
COVID-19 PANDEMIYASI SHAROITIDA TUBERKULYOZ KASALLIGINI ANIQLASH.	95
<i>Muxamedov K.S., Ongarbayev D.O. Mamatov L.B¹, Eshonov S.Z.²</i>	
MONITORING ANALYSIS OF GROWTH AND DEVELOPMENT OF CHILDREN UNDER 5 IN RURAL MEDICAL CENTERS	96
<i>Nasirov M.M., Boykuzieva M.B.</i>	
PREDICTORS OF METABOLIC SYNDROME IN PATIENTS WITH RA: CLINIC BASED CASE-CONTROL STUDY	97
<i>Ne'matov N., Sultonov I.I., Ravshanova M.</i>	
COMBINATION OF DIAGNOSTIC TOOLS AS AN EFFECTIVE APPROACH FOR THE EARLY DIAGNOSIS OF RHEUMATOID ARTHRITIS	97
<i>Ne'matov N., Sultonov I.I., Ibragimov Kh.I</i>	
O'TKIR MIYOKARD INFARKTINING GENDER XUSUSIYATLARI	98
<i>Niyozova Ya.M., Abduvalieva G.T.</i>	
O'TKIR MIOKARD INFARKTI ATIPIK KLINIK SHAKLLARINI YOSH-JINSIY VA KLINIK-ANAMNESTIK XUSUSIYATLARI	99
<i>Niyozova Ya.M., Abduvalieva G.T.</i>	
POSTKOVID HOLATINING EPIDEMIOLOGIYASI VA KLINIK BELGILARINI BAHOLASH	100
<i>Nizomova K.A.</i>	
POSTKOVID HOLATINING OLDINI OLISH VA DAVOLASH SAMARADAORLIGINI OSHIRISH	101
<i>Nizomova K.A.</i>	
FARG'ONA VODIYSI AHOLISI ORASIDA ANEMIYA KASALLIGINING YURAK-QON TOMIR KASALLIKLARIGA TA'SIRI	102
<i>Oxunbaev O.A.</i>	
TUBERKULYOZ PLEVRITEGAGUMON QILINGAN BEMORLAR TASHXISOTI, TASHXISLASH USULLARI VA DAVOLASH NATIJALARI.	103
<i>Parpieva N.N.¹, Abdugapparov F.B.¹, Xodjaeva M.I.², Muxamedov K.S.², Mamatov L.B.², Ongarbayev D.O.², Xakimov A.A.²</i>	
KARDIOGEN SHOK BILAN ASORLANGAN O'TKIR KORONAR SINDROMNING SALBIY OQIBATLARI XAVFINI BOSHQARISHGA INNOVATSION YONDORLASH	104
<i>Primqulova G.N.</i>	

**PROFILAKTIK TIBBIYOTDA YUQORI INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH**

GEMATOLOGIK BEMORLARDA HERPESVIRUS INFECTSIYALARINING LABORATORIYA DIAGNOSTIKASI	136
<i>Sotvoldiyev B.M., Tojiddinov H.S., Yakubbekova M.K., Delkasheva Sh. Dj.</i>	
DORI TERAPIYASI FONIDA NOSTABIL STENOKARDIYA BILAN OG'RIGAN BEMORLARDA METABOLIK BUZILISHLAR DINAMIKASI.	137
<i>Tashmatova G.A.</i>	
TURLI ETIOLOGIYALI REAKTIV ARTRITLARDA KLINIK VA IMMUNOLOGIK ALOQALAR	137
<i>Tashmatova G.A.</i>	
USING VACUUM THERAPY IN PATIENTS WITH UPPER LIMB INJURIES	138
<i>Teshaev O.R., Kurbanov G.I., Murodov A.S., Babajonov A.B.</i>	
PECULIARITIES OF SURGICAL TREATMENT OF HIAPHAGNETIC HERNIAS IN ELDERLY PATIENTS	139
<i>Teshaev O.R., Babajonov A.B., Kholov Kh.A.</i>	
GEMOFILIYA BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA ERITRONNING PERIFERIK BOG'LANISHINING MORFOFUNKTSIONAL XUSUSIYATLARI	140
<i>Tojiddinov H.S., Yakubbekova M.K., Delkasheva Sh. Dj., Sotvoldiyev B.M.</i>	
CLINICAL MANIFESTATIONS AND TREATMENT FEATURES OF POSTPARTUM PSYCHOSES	141
<i>Turaev B.T., Khasanova N.Sh.</i>	
EFFECTS OF EXOGENOUS PSYCHOLOGICAL EFFECTS ON ALCOHOL CONSUMPTION DURING THE COVID-19 PANDEMIC	143
<i>Turaev B.T., Khasanova N.Sh.</i>	
PATHOGENETIC AND COMBINED TREATMENT OF IRON DEFICIENCY ANEMIA WITH DRUGS THAT ENHANCE ERYTHROPOIESIS	144
<i>Umurzaqova R.Z., Abduvahopova N.R., Ahmedov B.X.</i>	
PROGNOSTIC VALUE OF STAT3 PROTEIN EXPRESSION IN DIFFUSE B5 LARGE CELL LYMPHOMA	145
<i>Umurzaqova R.Z., Abduvahopova N.R., Ahmedov B.X., Nishonova N.A. Ahmedova H.Yu.</i>	
DEVELOPMENT OF A QUESTIONNAIRE FOR MEDICAL SERVICE PROVIDERS TO TUBERCULOSIS PATIENTS	146
<i>Uteshev M.S., Parpieva N.N., Alekseeva V.S., Karamyan M.</i>	
O'SMIRLIK YOSHIDA ARTERIAL GIPERTENSIYADA YURAK URISH TEZLIGINI AVTONOM TARTIBGA SOLISHNING XUSUSIYATLARI	147
<i>Valiyeva Z.S.</i>	
PECULIARITIES OF STRUCTURAL REMODELING OF THE ATRIUM WITH AFIBILTY	148
<i>Valieva Z.S.</i>	

**PROFILAKTIK TIBBIYOTDA YUQORI INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH**

Пакирдинов А.Б., Арапов Б. КОРАНАВИРУС ИНФЕКЦИЯСИ ВА ВИРУСЛИ ЗОТИЛЖАМ ҚУШИЛИБ КЕЛИШИ.	380
Парниева Н.Н., Мухамедов К.С., Онгарбайев Д.О., Шаниязов А.Ж., Эшонов С.З. ОСОБЕННОСТИ ЭЭГ РАЗЛИЧНЫХ ТИПОВ ФОКАЛЬНОЙ ЭПИЛЕПСИИ У ВЗРОСЛЫХ ПАЦИЕНТОВ	381
Пирматов Ш.Ш., Рахматуллаева Н.И., Холматов Р.И. ГИПНОТЕРАПИЯ ПРИ ЛЕЧЕНИИ ИШЕМИЧЕСКОЙ БОЛЕЗНИ СЕРДЦА У НАРКОЗАВИСИМЫХ БОЛЬНЫХ	382
Пулатова Р.Р., Аграновский М.Л., Муминов Р.К., Махмудова Х.Х. ВИРУСЛИ ЖИГАР ЦИРРОЗИ БИЛАН ХАСТАЛАНГАН БЕМОРЛАРДА КАРДИОГЕМОДИНАМИК БУЗИЛИШЛАРНИ ПРОГНОЗЛАШ	383
Равзатов Ж.Б., Жураева М.А. ҚЎКРАК ЁШИДАГИ БОЛАЛАРДА ТИШЛАР ЁРИБ ЧИҚИШИННИГ КЛИНИК БЕЛГИЛАРИНИ БАҲОЛАШ	384
Раимжонов Р.Р. Ризаев Ж.А. СОСТОЯНИЕ ИММУННОЙ СИСТЕМЫ У БОЛЬНЫХ КОЖНЫМ ЛЕЙШМАНИОЗОМ	386
Расурова И.А., Хамдамов А.Б. ВЛИЯНИЕ УРОВНЯ 25(ОН)Д НА РАЗВИТИЕ РАХИТА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ	388
Расурова Н.А., Расулов А.С., Ирбутаева Л.Т. СОВРЕМЕННЫЙ СПОСОБ ПРОФИЛАКТИКИ КРОВОТЕЧЕНИЯ ИЗ ЛОЖА ЖЕЛЧНОГО ПУЗЫРЯ ПОСЛЕ ТРАДИЦИОННОЙ ХОЛЕЦИСТЭКТОМИИ	389
Рахимов О.У., Мухаммадсолих Ш.Б. СУРУНКАЛИ ТОНЗИЛЛИТЛАРНИ ТАРҚАЛИШИНИ АРХИВ МАЪЛУМОТЛАРИ АСОСИДА ЎРГАНИШ.	390
Рахимов У.Р., Аvezов М.И. ГЕПАТИТ В НИ ОЛДИНИ ОЛИШДА ВАКЦИНАЛАРНИНГ ҚЎЛЛАНИШНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ЎРГАНИШ.	291
Рахматова М.М. 5 ЁШГАЧА БОЛАЛАР ЎРТАСИДА ҚИЗАМИҚ КАСАЛЛИГИНИ ОЛДИНИ ОЛИШ ВА АСОРАТЛАРИНИ КАМАЙТИРИШ МАҚСАДИДА ВИТ А НИ ҚЎЛЛАШ	392
Рахматова М.М. COVID-19 БИЛАН КАСАЛЛАНГАН ЭРТА ЁШДАГИ БОЛАЛАРДАГИ ЎТКИР ДИАРЕЯЛАРНИ ДАВОЛАШ САМАРАДОРЛИГИНИ БАҲОЛАШ	393

**PROFILAKTIK TIBBIYOTDA YUQORI INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH**

O'SMIRLARDA OVQAT OVQATLANISH BILAN BOG'LIQ OSHQOZON-ICHAK KASALLIKLARINING FARMAKOEPIDEMIYOLOGIYASI	1034
<i>Solieva M.O.</i>	
GIPERBILIRUBINEMIYA BELGILARI KUZATILGAN CHAQALOQLAR PARVARISHINING ADEKVAT TAKTIKASI	1036
<i>Sultanova F.X.</i>	
BOLALARDAGI AFFEKTIV BUZILISHLARNING KECHISHI VA UNI DAVOLASH	1037
<i>Sultonova F. X.</i>	
PERSONALIZED APPROACH IN THE DETECTION OF ARTERIAL HYPERTENSION IN ADOLESCENT CHILDREN	1038
<i>Tillabayeva A.A., Iskandarova Sh.T.</i>	
IMPROVEMENT OF THE DIAGNOSTICS OF BRONCHOBSTRUCTIVE SYNDROME IN CHILDREN	1038
<i>Turakulova H.E.</i>	
HOMILADOR AYOLLARDA QOG'ONOQ SUVI BILAN ERTA TUG'ILISHDA PROSTAGLANDINLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI O'RGANISH	1039
<i>Turgunova Sh.F., Yusupova U.M.</i>	
TO EVALUATE THE EFFECTIVENESS OF PROSTAGLANDINS IN PRETERM LABOR WITH PAPILLARY WATERS IN PREGNANT WOMEN	1040
<i>Turgunova Sh.F., Yusupova U.M.</i>	
OIV-INFESIYASIDAGI IMMUNTANQISLIK DARAJASIGA BOG'LIQ RAVISHDA O'TKIR YUQUMLI DIAREYALI BOLALARDA ICHAK MIKROBIOSENOZI	1042
<i>Tuychiyev L.N., Muminova M.T.</i>	
ERTA YOSHDAGI BOLALARDA O'TKIR BRONXIOLITNING RIVOJLANISH XAVF OLLARI.	1044
<i>Umarova S.S., Quldashev S.F.</i>	
OPTIMIZATION OF TREATMENT OF DISORDERS OF MENSTRUAL FUNCTION OF CENTRAL GENESIS IN PUBERTY GIRLS	1044
<i>Usmonova G.A.</i>	
THE USE OF MAGNE B6 IN ORDER TO CORRECT THE STATE OF CONNECTIVE TISSUE IN JUVENILE DYSMENORRHEA	1046
<i>Usmonova G.A.</i>	
ZAMONAVIY SHAROITLARDA OROL BO'YI MINTAQASIDA MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASASI BOLALARINING VITAMINLAR BILAN TA'MINLANGANLIK DARAJASINI BAHOLASH	1047
<i>Xakimov A.A., Mamatov L.B., Ongarbayev D.O Shaniyazov A.J.</i>	